

Mária Patakyová
verejná ochrankyňa práv

TLAČOVÁ SPRÁVA

NA SLOVENSKU NIE JE ANI JEDNA ŠTÁTNA ŠKOLA S VYUČOVANÍM V RÓMSKOM JAZYKU

Napriek tomu, že Ústava SR garantuje národnostným menšinám právo na vzdelanie v ich jazyku, v praxi sa ukazuje, že toto právo sa neuplatňuje vždy tak, ako by sa malo. Podľa ombudsmanky je dôkazom pretrvávajúca segregácia rómskych detí a skutočnosť, že doposiaľ ani jedna štátna škola na Slovensku neposkytuje vzdelávanie v ich materinskom jazyku.

(Bratislava, 6. apríla) Verejná ochrankyňa práv Mária Patakyová poukazuje na to, že vyučovanie detí a žiakov v jazyku, ktorému rozumejú, je nevyhnutným predpokladom pre ich úspešné vzdelávanie. Na Slovensku sa však rómskym deťom, navštevujúcim štátne základné a stredné školy, neposkytuje vzdelávanie v rómčine. So vzdelávaním rómskych detí a žiakov v ich materinskom jazyku pritom úzko súvisia aj možnosti štúdia rómskeho jazyka na vysokých školách. Ombudsmanka oceňuje snahy dvoch slovenských univerzít smerujúce k zaradeniu rómskeho jazyka k študijným programom.

„Deti a žiaci z národnostných menšín majú podľa školského zákona okrem práva na osvojenie si štátneho jazyka aj právo na výchovu a vzdelanie v ich jazyku. Pokiaľ realizácia tohto práva nie je zo strany štátu zabezpečená, možno hovoriť o diskriminácii dotknutej skupiny. V prípade Slovenska ide najmä o príslušníkov rómskej menšiny, keďže na žiadnej štátnej škole sa nevyučuje čisto len v rómskom jazyku a rómske deti tak nemusia preberanému učivu porozumieť,“ povedala verejná ochrankyňa práv Mária Patakyová.

Jedinou strednou školou, na ktorej prebieha vyučovanie v rómskom (a zároveň v slovenskom) jazyku, je súkromné gymnázium v Kremnici. V rámci primárneho vzdelávania neposkytuje žiadna, či už štátna alebo súkromná, základná škola vyučovanie v rómčine. Dve základné školy, v Kremnici a v Košiciach, zabezpečujú aspoň výučbu rómskeho jazyka ako samostatného predmetu. Väčšina rómskych detí a žiakov sa teda vzdeláva v školách s vyučovacím jazykom slovenským alebo maďarským.

Verejná ochrankyňa práv už pritom v minulosti navrhovala zabezpečiť vzdelávanie rómskych žiakov na prvom stupni kvalifikovanými odborníkmi v štátnom jazyku, a ak to vyžaduje ich najlepší záujem aj v ich materinskom jazyku. K tomuto sa zaviazala aj vláda vo svojom programovom vyhlásení z roku 2016. Účinnejšie vytváranie možností

Mária Patakyová

verejná ochrankyňa práv

TLAČOVÁ SPRÁVA

výchovy a vzdelávania rómskych detí v ich materinskom jazyku tiež podporuje Akčný plán na roky 2016-2020.

S edukáciou rómskych detí v ich materinskom jazyku úzko súvisí nielen potreba zabezpečiť dostatok učebníc v rómčine či vzdelávanie učiteľov na takýchto školách, ale aj možnosť študovať rómsky jazyk na vysokých školách. **„V súčasnosti nie je rómsky jazyk ako študijný program akreditovaný na žiadnej slovenskej vysokej škole či univerzite. Podľa informácií, ktoré mi poskytol rezort školstva, sa však tejto otázke venuje zvýšená pozornosť v snahe zabezpečiť prípravu kvalifikovaných učiteľov rómskeho jazyka,“** dodala verejná ochrankyňa práv.

V tomto smere ombudsmanka víta Snahy Prešovskej univerzity a Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, ktoré pracujú na rozbehnutí nových vysokoškolských programov so zameraním na rómsky jazyk.